

DE LAATSTE VAKANTIE VAN NELLIE EN WIM

Voor hem maak ik deze reis af

Als Wim te horen krijgt dat hij nog maar vier maanden te leven heeft, besluiten hij en zijn vrouw Nellie (66) nog één keer samen naar Frankrijk te gaan. Helaas moeten ze die vakantie voortijdig afbreken vanwege Wims ziekte. Na zijn overlijden besluit Nellie hun laatste reis alsnog te voltooien. In haar eentje.

Tekst: Marlous van Merkenstein - Foto: Getty Images (openingsbeeld) & privébeeld

Wim en ik hadden allebei al een scheiding achter de rug toen we in 1995 met elkaar trouwden. Alles konden we bij elkaar kwijt. We hadden een relaxed leventje en deden alles samen: van boodschappen doen tot een cafeetje of familie bezoeken.

Na twee jaar moest Wim vanwege suikerziekte zijn leven anders inrichten. Zijn gewicht nam toe door de insuline en ook zijn ogen en tanden gingen door de diabetes achteruit. Hij kreeg een kunstgebit, dat hij alleen maar indeed wanneer we de deur uitgingen. Vlak voor zijn dood kreeg hij implantaten. Daar heeft hij helaas maar twee maanden plezier van gehad.

Nadat er suikerziekte bij hem was geconstateerd, dienden zich nog meer tegenslagen aan. Wim werd

in de jaren daarna een paar keer geopereerd aan zijn darmen en zijn nieren werden slechter. Eén van mijn nieren heb ik aan hem afgestaan.

Vanwege neuropathie (zenuwshade, die kan ontstaan als de bloedsuiker regelmatig te hoog is, red.) stierven de zenuwen in zijn voeten af. In het ziekenhuis werden al zijn zenuwen geblokkeerd. Hierdoor verdween de pijn, maar ook het gevoel in zijn voeten. Hij kon nog lopen, maar geen lange stukken. Als we samen op vakantie waren, bleef Wim meestal in de auto zitten als ik een stukje ging wandelen. Ondanks dat gingen we ieder voor- en najaar drie weken naar een stacaravan bij Saint-Tropez. We trokken dan een week uit om met de auto naar Zuid-Frankrijk te rijden. We sliepen we in hotelletjes en bezochten mooie plekken.

Op 5 maart 2011 vroeg Wims arts of we met spoed naar het ziekenhuis wilden komen. Op Wims lever bleek een kwaadaardig gezwel van zeven centimeter te zitten. Tijdens een complexe, drie uur durende operatie zou het gezwel verwijderd worden. Ik wachtte thuis, maar na een uur ging de telefoon al. Hoera, dacht ik. Maar daarna besepte ik dat de arts veel te vroeg belde. Hij had inderdaad slecht nieuws. Het gezwel bleek op een te gecompliceerde plek te zitten om verwijderd te kunnen worden. Er was geen hoop meer, ik ging Wim kwijtraken. Ik heb geschopt en gegild.

Artsen gaven hem nog vier maanden en daar sloten Wim en ik vrede mee. We wilden nog een laatste keer op vakantie, maar eerst wilde hij zijn crematie regelen. De tranen rolden over mijn wangen als hij bezig was met de foto's en de muziek voor zijn eigen uitvaart. Doordat we deze samen voorbereidden, waren we bezig met het afsluiten van onze tijd samen.

Op 30 augustus vertrokken we naar Frankrijk. We gingen richting Saint-Tropez en op de terugweg zouden we wat plekken in Normandië bekijken. In het bijzonder wilde Wim de D-Day-stranden, waar geallieerde troepen tijdens de Tweede

Wereldoorlog aan land kwamen, nog zien voor zijn dood. In Saint-Tropez zaten we in een huisje met een zwembad, op honderd meter van het strand. Wim kwam niet uit zijn stoel. Hij wilde liggen en uitrusten. In die twee weken zijn we twee keer het stadje in geweest.

"Ga jij maar naar het strand", zei hij dan, maar ik wilde hem niet in de steek laten. Hij kreeg een woede-uitbarsting, uit onmacht. Hij zei: "Jij wilt van alles en ik kan niks. Ga maar zonder mij naar huis." Ik zei dat we juist moesten knokken voor de tijd die we nog samen hadden.

Omdat Wim zich zo beroerd voelde, vertrokken we een dag eerder richting Normandië. Eenmaal onderweg reden we toch meteen richting Nederland, want Wim voelde zich steeds slechter. We stopten voor de nacht in Bellac, in het midden van Frankrijk. Daar kreeg Wim koorts en gaf hij over. "Normandië komt de volgende keer wel", zeiden we tegen elkaar. "Deze vakantie pakken ze ons in elk geval niet meer af."

Hoewel hij erg ziek was, wilde Wim de volgende dag zelf rijden. Die avond stopten we in Bapaume, vlak bij de Belgische grens. Wim was op. Het laatste stuk terug rijden, ging niet. Ik wilde met hem naar het ziekenhuis, maar hij wilde naar Nederland.

Tijdens die laatste autorit spraken we veel, het voelde als afscheid nemen

Tijdens deze laatste autoritten, van Saint-Tropez naar huis, hebben we veel met elkaar gepraat. In de hotelbedden hielden we elkaar stevig vast. Wim en ik waren al lang bezig met het moment dat hij zou overlijden en nu wisten we dat de tijd begon te dringen. Die terugtocht voelde als afscheid nemen. Tijdens de laatste rit begon Wim weg te zakken achter het stuur. Vlak voor de grens met België dwong ik hem om de auto langs de kant te zetten. "Nee, ik rij", zei hij stellig. Pas toen ik zijn voet van het pedaal wilde trappen, gaf hij toe. Ik heb hem uit de auto gesleurd, want op eigen kracht kwam hij de auto niet uit. Eenmaal op de rijdersstoel liet hij zijn hoofd hangen.

In het ziekenhuis in Nederland raakte hij al snel in coma. Twee dagen later overleed hij. Voor mijn gevoel had ik zijn sterven al afgesloten, omdat we er samen naartoe hadden geleefd. Hierdoor was ik sterker dan menig ander en moest ik voor mijn gevoel juist de mensen om me heen helpen en tot de orde roepen.

'Zou je dat wel doen?' vroegen de mensen, maar voor mij was er geen twijfel. Deze reis móest ik maken

Al vlak na de crematie van Wim wilde ik ertussen-uit. Ik dacht: oké, we zouden met zijn tweetjes vanuit Saint-Tropez naar Normandië gaan, maar dat kwam er niet van, dus ga ik alsnog in mijn eentje. Toen ik alles op orde had, ben ik de trip gaan plannen. Ik wilde in mei 2012 met de auto vertrekken naar Bretagne. In drieënhalve week wilde ik van daaruit, via Normandië, langs de kust omhoog, terugrijden naar Nederland. Lekker uitwaaien langs het water en hier en daar een stukje het binnenland in.

Mensen om me heen vroegen: "Zou je dat wel doen, zo alleen en met de auto?" Een terechte vraag, want ik durfde nauwelijks met de auto de snelweg op of de stad in. Toch maakte ik me niet druk. De drang om deze reis te maken, overwon mijn angst.

Op de ochtend van vertrek stapte ik om negen uur in de auto. Ik zette het cassettebandje dat Wim en ik altijd hadden geluisterd op en vertrok. Ik ging zo lekker! Ik had geen oponthoud, voelde geen angst en reed met honderdtwintig kilometer per uur over de weg. Soms was het net alsof Wim naast me zat.

De eerste dag heb ik na vijfhonderd kilometer een hotelletje gepakt en at ik in een leuk restaurantje. Ik voelde me niet eenzaam. De ochtend daarna reed ik door naar Guérande, een middeleeuws stadje vlak bij zee, waar ik drie nachten had geboekt. Daar begon de grote reis via de kusten van Bretagne en Normandië terug naar Nederland.

In de kathedraal van Guérande barstte ik in huilen uit. Dat heb ik ook tegen Wim gezegd, terwijl ik een kaarsje voor hem aanstak. Daarna liep ik de VVV binnen voor wat info. Toen ik later weer buiten stond, dacht ik: wat moet ik met die folders? Ik wilde het liefst mijn eigen plan trekken. Ik zou wel zien wat ik zou tegenkomen. Op dat moment besefte ik ook dat ik helemaal alleen was. Mijn autorit zat erop en nu moest ik dingen in mijn eentje gaan ondernemen.

Zo maakte ik die dagen wat tripjes, lag ik op het strand en zwom ik naakt in de zee aan een verlaten strand. Het voelde goed om mijn eigen gang te gaan. Dat wende vlot en al gauw voelde ik me alleen op de wereld, maar nu op een positieve manier. Af en toe ging ik me te buiten aan een goede maaltijd in een restaurant. Ook heb ik wel eens een macaronimaaltijd uit de supermarkt opgewarmd op de kachel in mijn hotelkamer. Ik dronk daar dan een klein flesje wijn bij. Van zulke momenten, de kleine dingen, genoot ik.

Ik had er behoefte aan om veel te lopen, in mijn uppie. Het regende veel, maar met een regenjack, een afritsbroek en wandelschoenen deerde het niet. Nooit geweten dat ik zo veel kon lopen. Met Wim deed ik dat niet en nu was het alsof ik alle verloren tijd wilde inhalen. Het was heerlijk om enkel bezig te zijn met stappen zetten en gedachten. Soms huilde ik tijdens een wandeling. "Kom op, Wim", zei ik dan. "Ik maak deze reis voor jou, hoor." Telkens was het alsof hij bij me was. Tijdens een wandeling aan zee waaide ik een keer om. "Klotewim, wat flik je me nu!" riep ik.

Na ruim een week bezocht ik Mont Saint-Michel, een klein eiland waar je heen kunt lopen als het eb is. De straatjes op het eiland liepen flink omhoog. Te steil voor Wim, besefte ik. In gedachten zei ik tegen hem: ik loop hier voor jou.

Voor ik op reis was gegaan, was ik verliefd geworden op een man. Tussen Cor en mij was het nog pril, maar hij besloot me op te zoeken bij de D-Day-stranden. Hij reed zevenhonderd kilometer om twee dagen bij me te zijn. Dat vond ik erg lief. Wim

en ik kenden Cor al jaren, want we kwamen regelmatig in zijn zaak. Wim heeft Cor altijd gemogen. "Volgens mij heeft hij een oogje op je", zei hij zelfs een keer.

Een paar maanden na Wims dood belde Cor me. Hij zei dat hij gek op me was en me beter wilde leren kennen. We begonnen elkaar regelmatig te zien en al snel had ik vlinders in mijn buik. Ik was blij dat Cor naar Frankrijk kwam. Nu kon ik samen met hem de D-Day-stranden bezichtigen. De plek die Wim nog zo graag had willen zien.

We hadden afgesproken in een hotelletje in de buurt van Saint-Aubin-sur-Mer. Ik dineerde in mijn eentje in het restaurant, terwijl ik wachtte op zijn komst. Aan een tafeltje verderop zaten twee Nederlanders. Ze bespraken met elkaar hoe saai het wel niet moest zijn om in je eentje in een restaurant te zitten. Daarbij doelden ze op mij, niet wetende dat ik alles kon verstaan. Het maakte me verdrietig, maar ik zei niks. Toen Cor binnenkwam, waren ze al vertrokken. Ik was zo blij dat ik hem weer zag! We vertrokken naar de hotelkamer, waar ik kaarsjes en wijn had klaargezet.

De volgende dag liepen we over de D-Day-stranden. Die zouden voor Wim onbegaanbaar zijn geweest. Een droevig idee. Hij had enkel op het rolstoelplatform kunnen komen. Ik vond het prettig om hier samen met iemand rond te lopen en meer dan ooit voelde ik Wims aanwezigheid. Cor begreep dat en liet me mijn gedachten uitspreken.

De volgende dag zei ik: "Nu mag jij kiezen wat we gaan doen." We bezochten een gerestaureerde abdij in een basiliek uit de twaalfde eeuw. We waren er helemaal alleen. Cor ging achter het orgel zitten en probeerde te spelen, maar het klonk ontzettend vals.

"Hou maar op", zei ik en ik begon het Ave Verum te zingen. In het begin klonk het bibberig, daarna vast en zuiver. Het was een apart moment - sta je daar ineens te zingen.

Daarna zei Cor: "Stil maar, ik steek nu een kaarsje op." Ook deze dag was heerlijk. Het afscheid de volgende ochtend was heftig. Hij ging de ene kant op, terug naar Nederland. Ik de andere kant, om mijn reis te vervolgen.

Hoewel ik me onderweg af en toe best eenzaam heb gevoeld, heb ik ook juist veel mensen ontmoet. Het viel me op dat je meer aanspraak hebt als je alleen bent. Vaak raakte ik zomaar aan de praat met mensen. Tijdens het drinken van een kop koffie of gewoon bij de bakker. In mijn laatste week

kwam ik in een restaurantje aan de boulevard in het Belgische Blankenberge tussen twee stellen in te zitten. "Wat heb jij een mooie benen!" zei een van de vrouwen tegen mij, waarop ook het andere stel zich in het gesprek mengde. Ineens zaten we tot sluitingstijd met z'n vijven te kletsen!

In Limburg zocht ik familie van Wim op. "Deze reis is mijn missie en jullie horen daarbij", zei ik tegen ze. Ik bezocht twee zussen van Wim en ons 'omaatje', de moeder van Wims eerste vrouw. Ze voerde me Limburgs zuurvlees en patat.

Door deze trip ben ik zelf sterker geworden. Eenmaal thuis kon ik ook met meer kracht weer verder gaan

Vanuit Limburg reed ik naar de plaats waar Wims as was uitgestrooid. Het was mijn laatste stop voordat ik naar huis zou gaan.

Op de uitstrooiplaats plantte ik blauwe druifjes en een zonnebloem. En daarna heb ik er gehuild en in mijn dagboek geschreven. Daar liep de reis voor mij ten einde. Ik voelde me enerzijds wel eenzaam, maar tegelijkertijd toch ook voldaan. Onderweg had ik steeds het gevoel gehad dat Wim bij me was. Dat gevoel verdween bij die uitstrooiplaats. Ik sloot er duidelijk iets af. Bij de blauwe druifjes vroeg ik me af of ik, eenmaal weer thuis, met evenveel kracht zou kunnen verdergaan met mijn leven. Het antwoord kwam vanzelf.

Ik merk nu dat deze trip me veel sterker heeft gemaakt. Voorheen kwam Wim voor mij altijd op de allereerste plaats. Nu heb ik ineens tijd om dingen te ondernemen. Zo ben ik thuis begonnen met het schrijven van mijn memoires, die ik uiteindelijk wil publiceren als een autobiografische roman.

Veel mensen om me heen zeggen dat ze het heel knap van me vinden dat ik in mijn eentje op reis ben gegaan. Knap? denk ik dan. Ach, daar is niks knaps aan. Ik heb het gewoon gedaan! ■

Wil je reageren op dit verhaal? Mail dan naar redactie@mijngeheim.nl o.v.v. '1304 Nellie'. Je kunt ook je eigen verhaal vertellen op www.mijngeheim.nl.